

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP Vaststellen verordening nadeelcompensatie waterschap Drents Overijsselse Delta 2024		Reg. Nr.	Z/24/059124-246188
		Portefeuillehouder	D.S. Schoonman
Datum DB - vergadering	16 januari 2024	Datum AB - vergadering	16 april 2024

VOORSTEL

Het AB besluit de Verordening nadeelcompensatie Waterschap Drents Overijsselse Delta 2024 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de Nadeelcompensatieverordening Waterschap Drents Overijsselse Delta 2019.

SAMENVATTING

Er wordt geadviseerd om de nieuwe verordening nadeelcompensatie (hierna verordening) vast te stellen, omdat de landelijke regelgeving in de Algemene wet bestuursrecht (hierna Awb) en de Omgevingswet (hierna Ow) in een verordening kan worden aangevuld.

Een verordening zorgt voor een duidelijke regeling over het in behandeling nemen van een verzoek tot nadeelcompensatie die gemakkelijk raadpleegbaar is voor burgers en ondernemers. Daarnaast ontstaat meer eenduidigheid en rechtszekerheid in de besluiten die worden genomen aangaande aanvragen om nadeelcompensatie en krijgt de adviescommissie en/of adviseur een juridische basis. Tot slot kunnen in de verordening nadere regels worden opgenomen over de wijze van beoordeling van een aanvraag om nadeelcompensatie, de totstandkoming van een beslissing op de aanvraag en de ontvankelijkheid van de aanvraag.

Deze verordening vervangt de Nadeelcompensatieverordening waterschap Drents Overijsselse Delta 2019. De laatste verordening wordt met het nemen van het AB besluit ingetrokken, maar kan vanwege overgangsrecht nog wel relevant zijn voor het afhandelen van oude verzoeken op afhandeling van nadeelcompensatie.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Met de voorgestelde verordening nadeelcompensatie wordt de werkwijze rond de behandeling van een verzoek om nadeelcompensatie aangepast aan de kaders van de Omgevingswet en titel 4.5 van de Awb, die met ingang van 2024 van kracht zijn geworden. Ten opzichte van titel 4.5 van de Awb bevat de reikwijdte van afdeling 15.1 van de Ow een nadere afbakening van schadeoorzaken. Meegenomen zijn enkele cosmetische aanpassingen om de nieuwe verordening meer leesbaar en duidelijk te maken voor betrokkenen.

KADER

Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) voorziet in een algemene regeling over de vergoeding (of tegemoetkoming) van schade door rechtmatig overheidshandelen. In deze titel staan de grondslagen, inhoudelijke eisen en procedurele bepalingen over toekenning van nadeelcompensatie. Zo bevat de regeling in de Awb procedureregels voor het afhandelen van die aanvragen (zoals beslistermijnen). Ook zijn regels opgenomen over de maximale hoogte van het te heffen recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag.

Het doel van titel 4.5 van de Awb is om te komen tot eenduidigheid en overzichtelijkheid van het nadeelcompensatierecht. Het vervangt afzonderlijke regelingen. Tegelijkertijd worden hiermee alle geschillen over rechtmatig overheidsoptreden geconcentreerd bij één rechter, namelijk de bestuursrechter.

In 2024 treedt de Omgevingswet (Ow) in werking. In de Ow is een nadeelcompensatieregeling opgenomen die aansluit op de algemene regeling uit de Awb (afdeling 15.1 van de Awb).

Regels Ow hebben voorrang op Awb

Ten opzichte van titel 4.5 van de Awb bevat de reikwijdte van afdeling 15.1 van de Ow een nadere afbakening van schadeoorzaken. Artikel 4:126, eerste lid, van de Awb bepaalt dat op grond van elk handelen door de overheid in het kader van een rechtmatige uitoefening van een haar toegekende taak of bevoegdheid om schadevergoeding kan worden verzocht. De regeling in de Awb biedt daarmee een brede grondslag voor aanvragen om nadeelcompensatie. Die brede grondslag wordt in de Ow beperkt. De afbakening van schadeoorzaken in artikel 15.1 van de Ow is ten opzichte van titel 4.5 van de Awb limitatief en exclusief. Dat betekent dat als een schadeoorzaak niet in dat artikel is opgenomen, niet alsnog langs de weg van de Awb om schadevergoeding kan worden gevraagd. De regels over nadeelcompensatie in de Ow hebben zo voorrang op de regels in de Awb.

ARGUMENTEN

Besluitpunt 1: De wet- en regelgeving kent geen verplichting om een verordening nadeelcompensatie vast te stellen. Het waterschap heeft wel de bevoegdheid om in een verordening nadeelcompensatie regels te stellen over de wijze van beoordeling van een aanvraag van een schadevergoeding en de totstandkoming van een beslissing op een aanvraag.

Zoals reeds weergegeven in de samenvatting zal de verordening voor meer duidelijkheid en uniformiteit leiden.

Besluitpunt 2: Op grond van de Inspraak- en participatieverordening waterschap Drents Overijsselse Delta 2016 dient deze verordening na vaststelling in ontwerp door het dagelijks bestuur, gedurende zes weken ter inzage te worden gelegd. In deze periode kunnen belanghebbenden eventueel hun zienswijze indienen bij het dagelijks bestuur.

Besluitpunt 3: Voor het behandelen van nadeelcompensatie is er nationaal overgangsrecht gemaakt. De werking van het overgangsrecht specifiek voor het waterschap is uitgewerkt in bijlage 3. Belangrijk is dat de oude verordening, ook al is deze niet meer van kracht, enkel blijft gelden voor specifieke gevallen zoals uitgewerkt in bijlage 3. Omdat deze verordening verder geen gronden meer vindt in de nieuwe regelgeving, houdt hij van rechtswege vanaf het begin van 2024 op te bestaan. In de tijd dat de nieuwe verordening nog niet van kracht is zullen aanvragen behandeld worden volgens de wettelijke regelgeving en in de geest van de nog vast te stellen verordening.

Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid is het van belang de oude verordening wel in te trekken.

FINANCIËN

De kosten voor een advies op grond van deze verordening worden gedekt vanuit juridische zaken, onder kostenpost juridische, financiële en technische adviezen. De kosten, als er sprake is van een vergoeding van nadeelcompensatie, worden neergelegd bij de afdeling onder wiens verantwoordelijkheid de schadeveroorzakende gebeurtenis heeft plaatsgevonden.

Voor schade die voortkomt uit onrechtmatig overheidshandelen is het waterschap verzekerd. Zowel het onderzoek als de uit te keren schade worden door de verzekering betaald. In voorkomende gevallen kan er sprake zijn van een eigen risico.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Geen.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Vooropgesteld wordt dat de overheid niet verplicht is om iedere schade die zij in de rechtmatige uitoefening van haar publieke taken veroorzaakt, (in zijn geheel) te vergoeden. Dat overheidsingrijpen voor sommige burgers en ondernemingen nadelige gevolgen kan hebben, is namelijk onvermijdelijk. Tot op zekere hoogte moeten deze gevolgen dus worden geaccepteerd (normaal maatschappelijk risico (hierna: nmr)). Burgers die door rechtmatig overheidsoptreden schade lijden die uitgaat boven het nmr en in vergelijking tot anderen onevenredig zwaar worden getroffen, kunnen desgevraagd vergoeding van die schade, in de vorm van nadeelcompensatie, ontvangen (artikel 4:126 van de Awb). De hoogte daarvan moet in zo'n geval redelijk zijn. De schadevergoeding dekt dus niet vanzelfsprekend de volledige schade. Dit in tegenstelling tot onrechtmatig handelen, waarbij uitgangspunt wel vergoeding van de volledige schade is. Onrechtmatig handelen bij overheidsoptreden is geregeld in het Burgerlijk Wetboek en elders in de Awb.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Op basis van de vorige verordening is het Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken (SAOZ) aangewezen als vaste adviseur. De samenwerking is tot nu toe zeer positief verlopen. Het is daarom de wens de samenwerking onder de nieuwe verordening te laten doorlopen. Als deze verordening is vastgesteld en gepubliceerd wordt er een aanwijzingsbesluit voorgelegd aan het dagelijks bestuur.

Andere overheden in ons gebied hebben nieuwe verordeningen vastgesteld, om deze te laten samenlopen met de nieuwe wetgeving.

COMMUNICATIE

Het ontwerp is ter inzage gelegd en gepubliceerd op Overheid.nl. Datzelfde geldt, na vaststelling door het algemeen bestuur, voor de definitieve verordening

VERVOLG / UITVOERING

Het ontwerp heeft 6 weken ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

BIJLAGEN

1. Verordening nadeelcompensatie waterschap Drents Overijsselse Delta 2024;
2. Tekst publicatie Overheid.nl;
3. Toelichting overgangsrecht nadeelcompensatie.

Het algemeen bestuur van het waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E.M. van Grol

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman